

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PRITARIMO TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENOS SVEIKATOS BIURO 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITAI

2021 m. sausio 27 d. Nr. 1-23

Tauragė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos statymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Tauragės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. 1-365 „Dėl Tauragės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 253 punktu, Tauragės rajono savivaldybės taryba nusprendžia:

Pritarti Tauragės rajono savivaldybės visuomenos sveikatos biuro 2020 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos statymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Dovydas Kaminskas

PRITARTA

Tauragės rajono savivaldybės tarybos

2021 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. 1-23

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. BENDRA INFORMACIJA

Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. 1-369 „Dėl biudžetinės staigos Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro steigimo“ steigta biudžetinė staiga, registruota juridinio asmens registre. Vadovaujantis Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. 1-313 „Dėl biudžetinės staigos Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro buveinės pakeitimo“, biurui panaudos teise valdyti suteiktos patalpos adresu Prezidento g. 7, Tauragė.

monės kodas 303531094, adresas Prezidento g. 7, Tauragė, el. p. info@tauragesvsb.lt, interneto svetainė www.tauragesvsb.lt, Facebook paskyra <https://www.facebook.com/Tauragės-rajono-savivaldybės-visuomenės-sveikatos-biuras>, tel. Nr. 8 686 54 112.

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rąpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Pagrindinis Biuro veiklos:

-) visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje;
-) visuomenės sveikatos stebėseną;
-) vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas;
-) pagal kompetenciją užkrečiamųjų ligų profilaktika, neinfekcinės ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė savivaldybėje;
-) visuomenės sveikatos programų įgyvendinimas savivaldybėje: tiksliniai Savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimo ir profilaktikos programų rengimas pagal savivaldybėje nustatytą sveikatos sutrikimų ar sveikatai takdarančių veiksnių paplitimą; valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo ir profilaktikos programų pritaikymas ir įgyvendinimas;
-) bendradarbiavimas su socialiniais partneriais (visuomenės sveikatinimo priemonių integravimas kitose veiklos srityse); bendruomenės dalyvavimo skatinimas ir traukimas visuomenės sveikatos stiprinimo veikloje;
-) savivaldybės institucijų sprendimų projektų poveikio visuomenės sveikatai vertinimas;
-) kita Lietuvos Respublikos statymais neuždrausta veikla.

Biuras vykdo sveikatos mokymus, skleidžia ir propaguoja informaciją apie sveiką gyvenimą, skatina vairių gyventojų grupių atsakomybę už savo sveikatą, formuoja nuo elgsenos priklausomą visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimą bei kitas visuomenės sveikatos priežiūros teises aktuose numatytas priemones, susijusias su sveikatos stiprinimu, teikia informaciją gyventojams apie sveikatinimo priemones ir renginius.

Tauragės rajono savivaldybėje visuomenės sveikatos priežiūra įgyvendinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos statymu, Lietuvos Respublikos biudžetinių staigų statymu, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos statymu, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros staigų statymu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros statymu, kitais teisės aktais ir Biuro nuostatais. Biuro veikla yra neterminuota.

2. BIURO STRUKTŪRA IR ŽMOGIŠKŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

Biuro etat normatyvai patvirtinti Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. 1-13 „Dėl didžiausio leistino pareigybių skaičiaus Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure patvirtinimo“, didžiausias leistinas darbuotojų pareigybių (etat) skaičius – 15,5.

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO VALDYMO SCHEMA

1 pav. Biuro valdymo schema

2020 m. gruodžio 31 d. Biure buvo užimta 15,3 etato (žr. 1 lentelė).

Tarp 2020 m. gruodžio 31 d. Biure dirbusi specialistų 1 specialistas gijęs aukštesnį išsilavinimą, kiti – aukštą išsilavinimą (13 bakalauro, 5 magistro). 2020 m. visuomenės sveikatos studijas tęsė 6 specialistai (2 bakalauro, 4 magistro).

Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro sakymu patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus, nuo 2016 m. sausio 1 dienos mokyklose visuomenės sveikatos priežiūros specialistais gali dirbti tik asmenys, giję visuomenės sveikatos bakalauro ar magistro išsilavinimą arba slaugytojai, feleriai, akušeriai, turintys atitinkamos kvalifikacijos diplomą ir papildomai baigę ne trumpesnius kaip 160 valandų trukmės visuomenės sveikatos priežiūros tobulinimosi kursus, kurių programos yra suderintos su Sveikatos apsaugos ministerija ir pateikti tai rodantys dokumentus (pastarieji galės dirbti tik iki 2022 m. sausio 1 d.).

1 lentelė. 2020 m. staigos organizacinė struktūra

Pareigų pavadinimas	Patvirtintų etatų skaičius	Užimtų etatų skaičius
Direktorius	1,0	1,0
Vyr. buhalteris	0,5	0,5
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas	3	3

Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas	0,5	0,5
Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas	1,0	1,0
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančius sveikatos priežiūros ugdymo staigose	9,5	9,3
Iš viso	15,5	15,3

3. BIURO FINANSAVIMAS IR TURTAS

Biuro finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Pagrindiniai Biuro lėšų šaltiniai yra Valstybės biudžeto lėšos, lėšos gaunamos už privalomuosius mokymus (pirmosios pagalbos, higienos gėdži, mokymai apie alkoholio žalą, elgesio keičiančios programos „Elgesys. Pokalbis. Pasikeitimas“ mokymus), paramos lėšos.

Biuras yra sutarties su Europos socialinio fondo agentūra dėl projekto „Sveikam gyvenimui sakome – TAIP!“ (projekto kodas Nr. 08.4.2-ESFA-R-630-71-0001) vykdymui (3 metų laikotarpiui nuo 2018 m. liepos 9 d. iki 2021 m. liepos 7 d.). Bendra projekto vertė 190 492,94 Eur. Šias lėšas sudaro: Europos Sąjungos struktūrinis fondas lėšos 85 %, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos 7,5 %, Tauragės rajono savivaldybės biudžeto lėšos 7,5 %.

Taip pat yra 2019 m. lapkričio 18 d. pasirašytos sutarties su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija dėl projekto „Aktyviam gyvenimui sakome – TAIP“ (projekto Nr. SRF-FAV-2019-1-0281) vykdymui. Projekto trukmė 23 mėnesiai, nuo 2019 m. rugpjūčio 22 d. iki 2021 m. birželio 24 d. Bendra projekto vertė 54280,00 Eur. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos lėšos sudaro 50370,00 Eur, Tauragės rajono savivaldybės biudžeto lėšos sudaro 3910,00 Eur.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. sausio 2 d. sakymu Nr. V-8 „Dėl 2020 m. skiriamos specialiosios tikslinės dotacijos sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti savivaldybėms srašo patvirtinimo“, skirta specialioji tikslinė dotacija plėtoti sveiką gyvenimą ir stiprinti mokinių sveikatos gėdžius ugdymo staigose, stiprinti sveiką gyvenimą gėdžius bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse bei sukurti ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo sistemą.

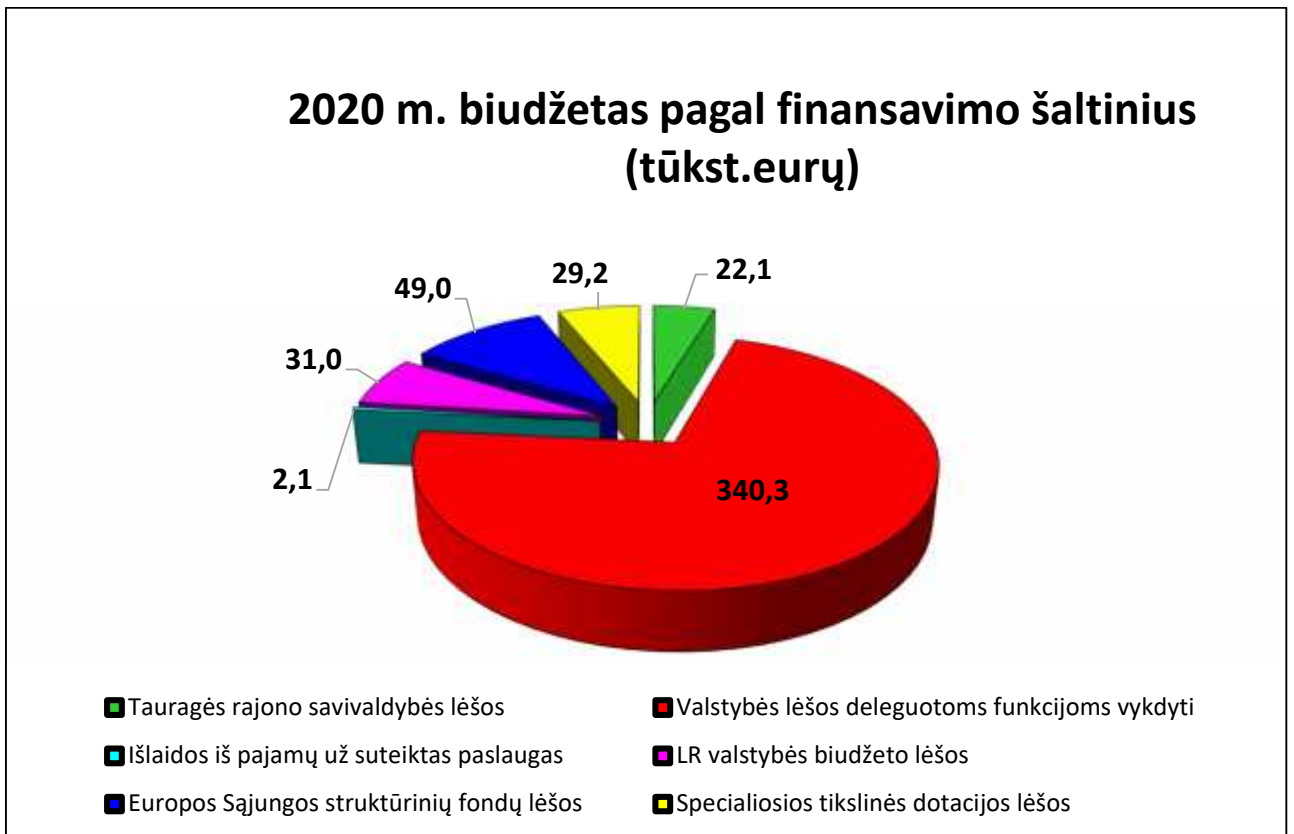
2020 m. gautos lėšos gyvendinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 31 d. sakymu Nr. V-1733 „Dėl psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumo bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemos plėtojimui) ir darbo užmokesčio didinimo kompensavimui vykdančioms epidemijų profilaktikos priemonėms ypač pavojingose židiniuose.

Tauragės rajono savivaldybės taryba 2020 m. Biurui patvirtino biudžeto planą - 453,8 tūkst. eur. Panaudota – 434,0 tūkst. eur, 19,8 tūkst. eur liko nepanaudota (dėl tosiame ES projekto gyvendinimo (žr. 2-3 lenteles, 2-3 pav.), nepanaudotos gautos pajamos už suteiktas paslaugas).

Iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos darbo užmokesčio už papildomus darbus kompensavimui karantino metu gauta 7,2 tūkst. eur. Iš Tauragės rajono savivaldybės administracijos vairių projektų gyvendinimui gauta 12,7 tūkst. eur. Iš viso papildomai gauta 19,9 tūkst. eur.

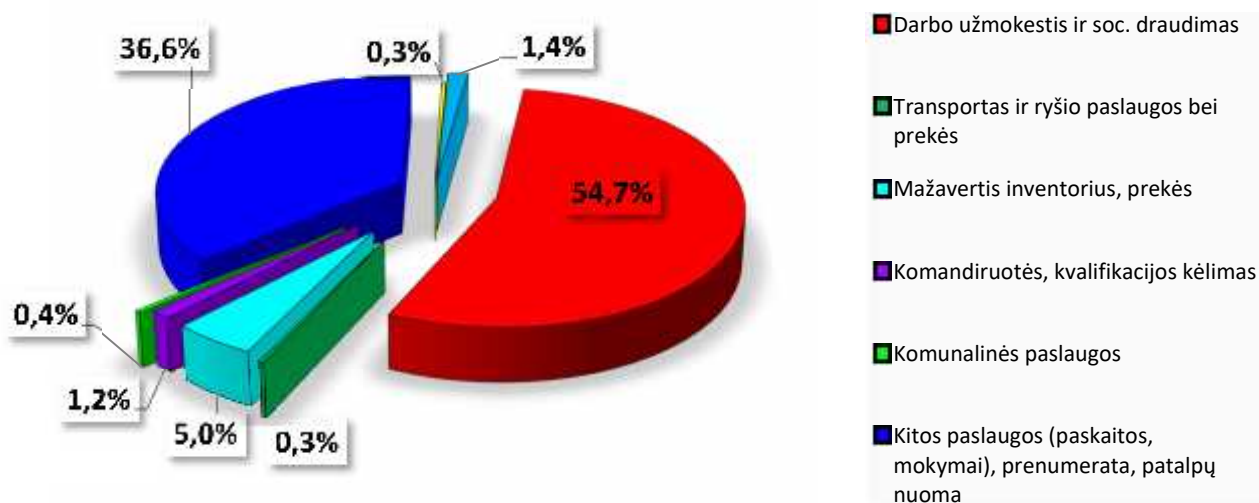
2 lentelė. Biuro biudžetas pagal finansavimo šaltinius 2020 m.

Finansavimo šaltinis		Skirta 2020 m. t kst. Eur
Tauragės rajono savivaldybės lėšos	B	22,1
Valstybės lėšos deleguotoms funkcijoms vykdyti	D	340,3
Išlaidos iš pajamų už suteiktas paslaugas	S	2,1
LR valstybės biudžeto lėšos	V	31,0
Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	ES	49,0
Specialiosios tikslinės dotacijos lėšos	T	29,2
Iš viso:		473,7

2 pav. Biuro biudžetas pagal finansavimo šaltinius 2020 m.

Biuro biudžetas 2020 metais

3 pav. Biuro biudžetas pagal ekonominius straipsnius 2020 m.

3 lentelė. Biuro biudžetas 2018–2020 metais

Eil. Nr.	Pavadinimas	2018 m. skirta t kst. eur	2019 m. skirta t kst. eur	2020m. skirta t kst. eur
1.1.	Visuomenės ir sveikatos aplinkos monitoravimo programa, sveikatos biuro paslaugų finansavimas:	60,5	113,9	112,2
1.1.1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	55,4	99,6	98,7
1.1.2.	Prekių ir paslaugų panaudojimas	4,8	14,3	12,6
1.1.2.1	Ryšio paslaugos (internetas, judrus ryšys)	0,4	1,6	0,4
1.1.2.2	Transportas	0	0	0,5
1.1.2.3	Mažavertis inventorių, prekių	0	3,1	1,2
1.1.2.4	Komandiruotės, kvalifikacijos kėlimas	0,1	2,2	2,3
1.1.2.5	Komunalinės paslaugos (elektra, šildymas, vanduo ir komunalinės atliekos)	1,5	1,9	1,8
1.1.2.6	Kitos paslaugos (paskaitos, mokymai, patalpų nuoma, patalpų valymas, prenumerata, reprezentacinės išlaidos)	2,8	5,1	6,4
1.1.3	Darbdavio socialinė parama pinigais (2 d. liga)	0,3	0,4	0,9
1.2.	Sveikatos priežiūra švietimo staigose:	90,2	185,4	178,4
1.2.1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	80,4	154,6	150,7
1.2.2.	Prekių ir paslaugų panaudojimas	9,6	30,8	27,0
1.2.2.1	Ryšio paslaugų sigijimo išlaidos (internetas, judrus ryšys, ryšio prekių)	0,1	1,2	0
1.2.2.1	Transportas	0,3	0	0,6
1.2.2.2	Mažavertis inventorių, prekių, apranga	4,7	11,2	10,7
1.2.2.3	Komandiruotės, kvalifikacijos kėlimas	2,3	3,5	3,5

1.2.2.4	Medikamentai (darbuotoj sveikatos tikrinimas)	0	1,1	1,6
1.2.2.5	Kitos paslaugos (paskaitos, mokymai, prenumerata, draudimas)	2,2	13,5	10,6
1.2.3	Darbdavi socialin parama pinigais (2 d. liga)	0,2	0,3	0,7
1.3.	Savižudybi prevencijos programos gyvendinimas:	0	47,9	49,7
1.3.1	Preki ir paslaug panaudojimas	0	47,9	49,7
1.3.1.1	Kitos paslaugos (paskaitos, mokymai, patalp nuoma)	0	47,9	49,7
2.	Taurag s savivaldyb s biudžeto l šos	17,2	0	2,3
2.1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	17,2	0	1,3
2.2	Preki ir paslaug panaudojimas	0	0	1,0
2.3	Turtas	0	0	0
2.3.1	Kitas nematerialus turtas	0	0	0
2.3.2	Kitas ilgalaikis materialus turtas	0	0	0
2.4.	Darbdavi socialin parama pinigais (2 d. liga)	0,1	0	0
3.	L šos, gaunamos už privalomuosius mokymus (spec. l šos)	1,3	1,5	2,1
3.1	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	0,5	0	0
3.2	Preki ir paslaug panaudojimas	0,8	1,5	2,1
3.1.1	Komandiruot s, kvalifikacijos k limas	0,2	0	0
3.1.2	kinio inventoriaus ir kit preki ir paslaug sigijimo išlaidos	0,6	1,5	0
4.	„Sveikam gyvenimui sakome – TAIP!“ projekto kodas 08.4.2-ESFA-R-630-71-0001	20,6	76,8	58,1
4.1.	Europos S jungos strukt rini fond l šos 85 %	18,1	65,4	49,0
4.1.1.	Preki ir paslaug naudojimo išlaidos	15,8	61,7	43,3
4.1.1.1	Materialiojo turto nuoma	1,6	0,4	0,4
4.1.1.2	kinio inventoriaus ir kit preki ir paslaug sigijimo išlaidos	14,2	61,3	42,9
4.1.2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto sigijimo išlaidos	2,3	3,7	5,7
4.2.	Lietuvos Respublikos valstyb s biudžeto l šos 7,5 %	1,6	5,8	4,5
4.2.1.	Preki ir paslaug naudojimo išlaidos	1,4	5,5	4,0
4.2.1.1	Materialiojo turto nuoma	0,1	0,1	0,1
4.2.1.2	kinio inventoriaus ir kit preki ir paslaug sigijimo išlaidos	1,3	5,4	3,9
4.2.2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto sigijimo išlaidos	0,2	0,3	0,5
4.3.	Taurag s rajono savivaldyb s biudžeto l šos 7,5 %.	0,9	5,6	4,6
4.3.1.	Preki ir paslaug naudojimo išlaidos	0,8	5,2	4,1
4.3.1.1	Materialiojo turto nuoma	0	0,1	0,1
4.3.1.2	kinio inventoriaus ir kit preki ir paslaug sigijimo išlaidos	0,8	5,1	4,0

4.3.2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto sigijimo išlaidos	0,1	0,3	0,5
5.	„Aktyviam gyvenimui sakome – TAIP“ (projekto Nr. SRF-FAV-2019-1-0281)	0	0	29,0
5.1.	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos	0	0	26,5
5.1.1.	Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	0	0	26,5
5.1.1.1.	Materialiojo turto nuoma	0	0	0
5.1.1.2.	Techninio inventoriaus ir kitų prekių ir paslaugų sigijimo išlaidos	0	0	26,5
5.2.	Tauragės rajono savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	2,5
5.2.1.1.	Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	0	0	2,5
5.2.1.2.	Materialiojo turto nuoma	0	0	0
5.2.1.3.	Techninio inventoriaus ir kitų prekių ir paslaugų sigijimo išlaidos	0	0	2,5
6.	Specialiosios tikslinės dotacijos lėšos:	0	0	22,0
6.1.	Psichinės sveikatos gerinimas	0	0	19,5
6.1.1.	Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	0	0	19,5
6.1.1.1.	Techninio inventoriaus ir kitų prekių ir paslaugų sigijimo išlaidos	0	0	19,5
6.2.	Covid-19 krizės ir ekstremaliosios situacijos valdymui:	0	0	2,5
6.2.1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	0	0	1,3
6.2.2.	Prekių ir paslaugų panaudojimas	0	0	1,3
6.2.2.1.	Techninio inventoriaus ir kitų prekių ir paslaugų sigijimo išlaidos	0	0	1,2
7.	Papildomai gautos lėšos programų gyvendinimui:	3,2	8,9	12,7
7.1.	Projektas „Smoningata vystyti“ (Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa)	1,9	1,5	1,5
7.2.	Projektas „Vaikų higienos gerinimo ugdymas“ (Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa)	0	0	2,0
7.3.	Projektas „Gerinkime psichinę sveikatą kartu“ (Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa)	0	0,9	2,2
7.4.	Projektas „Aktyvus, bet kokių rūšių“ (Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa)	1,0	0,9	2,0
7.5.	Projektas „Aktyvus, bet kokių rūšių“ (Sporto renginių finansavimo programa)	0	2,6	3,2
7.6.	Projektas „Širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto rizikos grupės sveikatos stiprinimo programa“ (Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa)	0,3	1,4	1,8
7.7.	Projektas „Vaikų regėjimo sutrikimų prevencija“ (Tauragės rajono savivaldybės	0	1,6	0

	visuomenės sveikatos rimo specialioji programa)			
8.	Specialiosios tikslinės dotacijos lėšos iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos	0	0	7,2
8.1	Sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems ar vykdančioms epidemijos profilaktikos priemonėms ypač pavojingų ligų židiniuose dirbantiems darbo užmokesčio didinimo kompensavimui	0	0	7,2
8.1.2.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	0	0	7,2
	Iš viso asignavimų :	193,0	434,4	473,7

2017 m. lapkričio 29 d. Tauragės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-374 „Dėl pareigūnų algos pastoviosios dalies nustatymo Tauragės rajono savivaldybės biudžetiniame staig (išskyrus švietimo) vadovams“, Biuro direktoriui nustatytas pastoviosios dalies koeficientas (pareigūnų algos baziniu dydžiu) – 8,28.

2020 m. liepos 29 d. Tauragės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-212 „Dėl Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2017 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. 1-374 „Dėl pareigūnų algos pastoviosios dalies nustatymo Tauragės rajono savivaldybės biudžetiniame staig (išskyrus švietimo) vadovams“ pakeitimo“, Biuro direktoriui nustatytas pastoviosios dalies koeficientas (pareigūnų algos baziniu dydžiu) – 10,53.

2020 m. vasario 5 d. Tauragės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-27 „Dėl Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus kasmetinio veiklos vertinimo išvados patvirtinimo“, praejusį metą veikla vertinta labai gerai ir vieneriems metams Biuro direktoriui nustatyta pareigūnų algos kintamoji dalis – 20 % pareigūnų algos pastoviosios dalies dydžio.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių staig dirbantiems darbo apmokėjimo statymu (2017 m. sausio 17 d. Nr. XIII-198), Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatais, Biuro direktoriaus patvirtinta Darbo apmokėjimo tvarka, Biuro direktoriaus sakymu nustatyti pareigūnų algos pastoviosios dalies koeficientai dirbantiems, dirbantiems pagal darbo sutartis (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Biuro pareigūnų algos pastoviosios dalies koeficientai dirbantiems, dirbantiems pagal darbo sutartis

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Pareigybiškai	Pareigybių lygis*	Pareigybių grupė*	Pareigūnų algos pastoviosios dalies koeficientas				Pareigybių pavadinimas pagal Lietuvos profesijų klasifikatorių**	Pareigybių kodas pagal Lietuvos profesijų klasifikatorių**
					Profesinio darbo patirtis (metais)					
					Iki 2	Nuo daugiau kaip 2 iki 5	Nuo daugiau kaip 5 iki 10	Daugiau kaip 10		
1.	Dirbantys Biure									
1.1.	Vyriausiasis buhalteris	0,5	A2	Specialistas	7,8	7,9	8,0	8,1	Vyriausiasis buhalteris	121102
1.2.	Specialistas	1	A2	Specialistas	6,6	6,7	6,8	6,9	Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas	325305
1.3.	Specialistas	0,5	A2	Specialistas	6,6	6,7	6,8	6,9	Visuomenės sveikatos senosios specialistas	226304

1.4.	Specialistas	2,489	A2	Specialistas	6,6	6,7	6,8	6,9	Visuomen s sveikatos stiprinimo specialistas	325304	
2.	Dirbantys mokyklose										
2.1.	Specialistas	9,5	B	Specialistas	6,2	6,3	6,4	6,5	Visuomen s sveikatos specialistas, vykdančis sveikatos prieži r mokykloje	226304	
Iš viso		14,50									

4. DOKUMENT VALDYMAS

2020 m. Biure ryškiai didėjo dokumentų kiekis: užregistruoti 154 gauti raštai, parengtas 161 siuniamas dokumentas, 86 finansiniai ataskaitų dokumentai, siuniami per dokumentų valdymo sistemą, teikti 26 prašymai Tauragės rajono savivaldybės administracijos direktoriui, merui bei kitoms institucijoms ar organizacijoms. Parengti ir patvirtinti 84 sakymai personalo klausimais, 28 sakymai veiklos klausimais, 48 atostogų sakymai, 32 komandiruočių sakymai, priimti ir užregistruoti 238 darbuotojų prašymai ir sutikimai.

Parengta 2019 m. Tauragės rajono savivaldybės stebėsenos ataskaita; Higienos instituto Sveikatos informacijos centrai pateikta Personalo ataskaita; Sveikatos ugdymo ir mokymo ketvirčio ataskaitos Nr. 41-1-sveikata; Valstybinė (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo vertinimo kriterijų pusmėginė ir metinė ataskaitos; Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo pusmėginė ir metinė ataskaitos; Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo monitoringuose darbuotojams veiklos suvestinė pusmėginė ir metinė ataskaitos; Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo ataskaita.

gyvendinti projektai ir pateiktos 5 Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos gyvendinimo ataskaitos: „Smoninga t vyst“, „Gerinkime psichinę sveikatą kartu“, „Vaikų higienos gėdži ugdymas“, „Širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programa“, „Aktyvus bet kokių orų“; 2 Tauragės rajono savivaldybės sporto renginių projektų ataskaitos „Aktyvus bet kokių orų“.

Pateiktos metinė finansinė ir biudžeto vykdymo ataskaitos, ketvirtinė finansinė ir biudžeto vykdymo ataskaitos, mėnesinės ataskaitos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2017 m. viešųjų pirkimų Nr. I-1491 pakeitimo statymu, parengtas 2020 m. viešųjų pirkimų planas, viešųjų pirkimų ataskaita, sudarytos 32 viešųjų pirkimų sutartys, 117 mažos vertės pirkimų paraiškų ir teikiamų apklausos pažymų.

5. SVARBIAUSIA VYKDYTA VEIKLA

Pagrindinė Biuro veikla apima visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą, užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų profilaktiką. 2020 metais Biuro organizuotuose sveikatinimo renginiuose dalyvavo 51 373 dalyviai, tame tarpe mokyklose organizuotuose renginiuose vaikams ir jaunimui – 33 579 dalyviai.

gyvendinant sveikos mitybos prioritetą uždavinius, Biuras vykdo „Rakto skylutės“ ženklinimo kriterijus atitinkančių maisto produktų paiešką tarp Tauragės rajono gamintojų. Tikslas – padėti vartotojams lengviau išsirinkti sveikatai palankius maisto produktus tarp kitų produktų. Juose mažiau cukraus, druskos, sojų riebalų, transriebalų, natrio maisto priedų, o geresnį turinčių gaminiuose išsaugota daugiau maistinių skaidulų. 2020 m. Biuras tapo metų lyderiu Lietuvoje, Sveikatos apsaugos ministerijoje registruojant „Rakto skylutės“ produktus ir pateiktus 37 tokius produktus.

2020 m. Biuras pateikė 13 raštų su pastabomis ir pasiūlymais Savivaldybės visuomenės sveikatos biurui asociacijai ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai dėl teisės aktų tobulinimo (visuomenės psichinės sveikatos gerinimo, vaikų priežiūros paslaugų organizavimo

karantino metu, sveikatos stiprinimo programos, skirtos širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto profilaktikai, elektroninės statistinės apskaitos formos Nr. E027-1 „Mokinio sveikatos pažymėjimas“, psichikos sveikatos kompetencijų didinimo mokiniams darbuotojams tvarkos aprašo patvirtinimo, sveikos mitybos ir sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo tvarkos aprašo projekto derinimo, nacionalinio savižudybių prevencijos veiksmų 2020-2024 metams plano projekto, visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų tobulinimo, savižudybių prevencijos mokymų organizavimo sakymo projekto, priklausomybių konsultavimo paslaugų rizikingai ir žalingai alkoholiui, narkotinėms medžiagoms ar rizikingai elgesiui, susijusiu su lošimu turintiems asmenims, sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo vyresnio amžiaus asmenims vykdymo savivaldybės visuomenės sveikatos biuruose tvarkos aprašo projekto).

5.1. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS

staigos uždavinys – vykdyti visuomenės sveikatos stiprinimą savivaldybės teritorijoje, gyvendinant šį uždavinį vykdytas sveikos gyvensenos propagavimas, visuomenės, valdymo institucijų informavimas, konsultavimas visuomenės sveikatos klausimais.

T šiamas bendradarbiavimas su staigomis ir organizacijomis sveikatinimo klausimais, akcentuota sveikatinimo darbo vietose svarba, vykdytos sveikatinimo veiklos. Iš viso Biuro organizuojamuose visuomenės sveikatos stiprinimo renginiuose 2020 m. dalyvavo 17 794 dalyviai (žr. 5 lentelę ir 4 pav.).

5 lentelė. Pagrindiniai 2020 m. Biuro organizuoti renginiai

Pagrindinis 2020 m. Biuro organizuoti renginiai kryptys	2020 m. vykdyti sveikatos ugdymo ir mokymo renginių skaičius (vnt.)	2020 m. vykdyti sveikatos ugdymo ir mokymo renginių dalyvių skaičius (vnt.)
Fizinis aktyvumas	1153	13001
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	50	1475
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	99	1223
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	49	862
Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	17	519
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	22	309
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	13	291
duonies profilaktika ir burnos higiena	3	80
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	3	34

Skatinant tauragiškių fizinį aktyvumą, 2020 m. Biuro organizuojamuose suaugusiųjų fizinio aktyvumo didinimo renginiuose dalyvavo 13 001 dalyvis. Vyko treniruotės uždaroje patalpoje ir gryname ore, vairiai Tauragės staig darbuotojų sveikatinimas darbo vietose (paskaitos, mankštos), „Nirvana fitness“, jogos, zumbos, pilateso, šokių, šiaurietiškojo jimo, kineziterapinių užsiėmimų, treniruočių su savo kūno svoriu užsiėmimų ciklai.

Bendradarbiaujame ir dirbame su Tauragės senjor III-jo amžiaus universitetu, nepertraukiamai organizuojame senjor mankštas, kineziterapinius užsiėmimus, kurie ne tik didina fizinį aktyvumą, bet ir stiprina psichinį sveikatą. Užsiėmimus susirenka 50-60 senjor.

Pristatydamas savo veiklas, Biuras aktyviai sitraukia miesto ir bendruomeni šventinius renginius, vaik vasaros stovyklas. 2020 m. savo veiklomis prisidėjome prie 9 bendruomeninių švenčių (dalyvavo 555 suaugusieji), dalyvavome net 31 vaik vasaros stovykloje (dalyvavo 1402 vaikai). Renginių metu Biuro specialistai vykdė fizinio aktyvumo, šeimos instituto stiprinimo veiklas, mokymus pirmosios pagalbos teikimo, švietimo visuomenę aktualiomis sveikatos temomis, pristatinėjo bei viešino staigos veiklą.

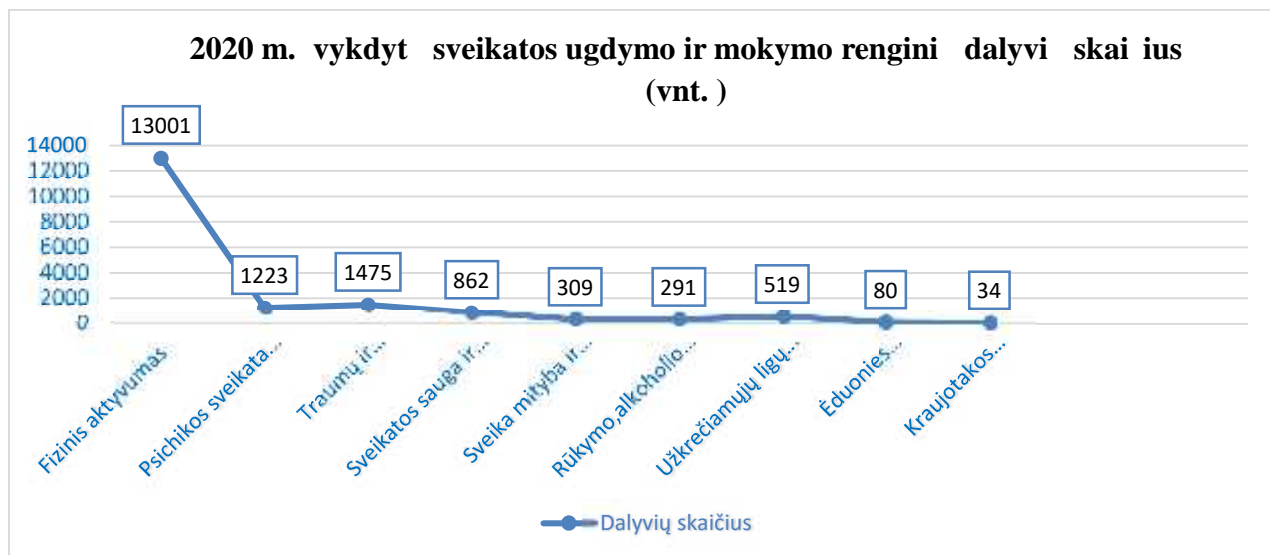
Vykdydami savižudybių prevencijos mokymus vairuotojams, siekiant suteikti reikiamas žinias atpažinti savižudybių ženklus, pradėti pokalbį apie savižudybę, asmenų nukreipti į teisinę pagalbą. Minint *Pasaulinę savižudybių prevencijos dieną*, Biuras ketvirtus metus iš eilės organizavo *dviračių žygius, diskusijas*. 2020 m. dalyvavo 80 vairuotojų amžiaus dalyvių.

Labai neinfekcinė ligų prevencija vykdyta tiek rajono gyventojų sveikatos raštingumo didinimo, tiek praktinių įgūdžių formavimo linkme. Vyko paskaitos apie širdies kraujagyslių ligas ir cukrinį diabetą sukeliančias priežastis ir jų prevenciją, sveikatos rodiklių supratimą, sveikos mitybos principus, streso valdymo metodus, fizinio aktyvumo naudą kartu su praktiniais užsiėmimais.

Stiprinant šeimos institutą, organizuoti „Šeimos akademijos“ paskaitų ciklai, apimančius pasiruošimą vystei, mažyliai priežiūrą, žindymą, auklėjimą, tarpusavio santykių puoselėjimą.

Aktyviai vykdyta traumatizmo prevencija. Bendradarbiaudami su V Lietuvos automobilių kelių direkcija, Tauragės miesto rugsėjo 1-osios šventėje gyventojams ir miesto sveikoms priminėme apie saugaus eismo svarbą ir būtinumą, dalyviams mokėme pirmosios pagalbos suteikimo pagrindą, visuomenę supažindinome su automobilio avarijų imitaciniais modeliais. Modeliai dalyviams suteikė galimybę saugiai patirti automobilio apsvertimą, smūgų kitais objektais. Visuomenės dėmesį sulaukė ir atšvaitų spindulio pamatymo, reakcijos greičio simulatoriai, padangų parinkimo pagal sezoniškumą svarbos modeliai (šventėje dalyvavo 400 dalyvių).

Taip pat vyko pirmosios pagalbos mokymai vaik vasaros stovyklose, mokyklose, darbo vietose, bendruomenėse.

4 pav. 2020 m. vykdytų sveikatos ugdymo ir mokymo renginių dalyvių skaičius

Biuras, siekdamas sveikatinimo veiklą traukti kuo daugiau savanorių, tąsavo savo inicijuotą projektą „Dovanų Tauragei“. Per metus šio projekto dėka suorganizuojame nuo kelių iki keliasdešimt nemokamų renginių, o 2020 m. dėl epidemiologinės situacijos vyko tik 2 specialistų dovanoti renginiai. Su didžiausio susidomėjimo užsiėmimais sulaukusiais treneriais, kitais specialistais bendradarbiaujame šiuo metu. Inicijavome taip pat pastebėtą kitą savivaldybės visuomenės sveikatos biurą, su kuriais dalintasi gerą patirtimi ir leista naudotis šia Biuro idėja.

2020 m. Biuro specialistai, bendradarbiaudami su Kauno kolegijos Tauragės skyriumi, apklausė 160 Tauragės r. gyventojų ir tuo būdu padėjo atlikti tyrimą, kurio tikslas – išsiaiškinti Tauragės rajono gyventojų sportinį aktyvumą.

5.1.1. Projektinė veikla

2020 m. Biuras parengė ir gyvendino šiuos projektus:

1. Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 5 projektus:

1.1. Šeimos instituto stiprinimas – programa „Šeimos moninga taryba“. Vadovaujantis Tauragės rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos patvirtintomis prioritetinėmis Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos kryptimis, didelis dėmesys buvo skirtas šeimos instituto stiprinimui. Projekto gyvendinimo metu didintos šeimos ir bendrųjų žinių apie nštumo metu rekomenduojamas sveikatinimo veiklas, naujagimio ir kūdikio mitybą, priežiūrą, suteikta mokslų grąža informacija apie vaikų sveikatą, taikant įvairius veiksnius, raidos ypatumus vairiais amžiaus tarpsniais, vaiko amžiui tinkamus auklėjimo metodus. Buvo ugdomi ir stiprinami pozityvi santykiai šeimoje, gerinti vaikų, tėvų bei senelių tarpusavio ryšys, organizuojant bendrą veiklą ir užsiėmimus, skatintas bendravimas tarp šeimos narių, tarp kartų. Šiomis temomis suorganizuota 18 užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 367 dalyviai.

1.2. Projektas „Gerinkime psichinę sveikatą kartu“. gyvendinant projektą buvo stiprinama suaugusiųjų Tauragės rajono gyventojų, vaikų ir paauglių psichikos sveikata ir vykdyta savižudybių bei smurto prevencija. Suorganizuotas 41 užsiėmimas, dalyvavo 754 dalyviai.

1.3. Projektas „Vaikų higienos gerinimas“. Siekta atkreipti vaikų, tėvų ir mokytojų dėmesį nuosekliam vaikų asmens higienai, užkrečiamųjų ligų prevencijai, siekiant visapusiško vaiko vystymosi, sveikatos palaikymo ir stiprinimo. Taip pat buvo ugdomi tinkami higienos gerinimai, mokoma bei motyvuojama rūpintis asmens higiena. Projekto metu 4142 mokiniai buvo mokomi asmens higienos gerinimo. Šia tema buvo parengta ir/arba sigyta daugiau kaip 1328 knygelės, skrajutės, plakatai, standai asmens higienos temomis.

1.4. Projektas „Širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programa“. gyvendinant projektą stiprinome širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatą, suteikėme žinių ir formavome sveikatai palankius gerumus, padėjome keisti elgseną ir ugdyti asmeninį atsakomybę už savo sveikatą. Buvo organizuojama 30 užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 146 Tauragės r. gyventojai. Teikėme individualias specialistų konsultacijas, organizavome paskaitas apie mitybą, fizinį aktyvumą, streso valdymą, sergant širdies ir kraujagyslių ligomis bei cukriniu diabetu.

1.5. Projektas „Aktyvus bet kokiame ore“. Projekto tikslas – motyvuoti rajono gyventojus užsiimti aktyvia fizine veikla ir skatinti propaguoti sveiką gyvenimą. Organizavome tiktinius fizinio aktyvumo renginius ne tik Tauragės mieste, bet ir Skandinavijoje, Adakavo bendruomenėje. Organizuoti 66 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 1002 dalyviai.

2. gyvendinant Tauragės rajono savivaldybės sporto renginių projektą finansavimo programą, biuras parengė ir gyvendino 2 tiktinius fizinio aktyvumo skatinimo projektus „Aktyvus bet kokiame ore“. Tikslas – mažinti fiziškai pasyvių žmonių skaičių, sudominti tauragiškius vairiomis nemokamomis veiklomis ir galimybėmis, motyvuoti žmones būti fiziškai aktyviais ne tik užsiėmimų metu, bet ir namuose bei darbo vietoje, pertraukti metu (1800 dalyvių).

3. Projektas „Aktyviam gyvenimui sakome – TAIP“. Projektas tiktiamas nuo 2019 m., jo trukmė – 23 mėnesiai, bendra projekto vertė – 54280,00 Eur. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos lėšos sudaro 50370,00 Eur, Tauragės rajono savivaldybės biudžeto lėšos sudaro 3910,00 Eur. Projekto tikslas - motyvuoti Tauragės rajono savivaldybės suaugusius gyventojus, vaikus ir jaunimą užsiimti aktyvia fizine veikla, didinti jų fizinį aktyvumą bei propaguoti holistinius sveikos gyvensenos principus. Projekto tikslinė grupė - miesto ir kaimo bendruomenės, vaikai ir jaunimas. 2020 m. buvo gyvendinamos fiziniam vaikų ir suaugusiųjų asmenų aktyvumui didinti skirtos priemonės (kineziterapijos, pilateso, kalnietikos, zumbos, jogos treniruotės, šokių, mankštų užsiėmimai, fizinio aktyvumo renginiai/ paskaitos), buvo formuojami ilgalaikiai judėjimo proai. Per šiuos metus projekte dalyvavo daugiau kaip 2000 dalyvių.

4. 2020 m. Biuras toliau tęsia projektą „Sveikam gyvenimui sakome – TAIP“, skirtą 2 tiksliniais grupėmis: vaikams iki 18 metų ir vyresniems nei 55 metų asmenims. Projekto trukmė – 3 metai, finansuojamas iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės traukties didinimas ir kova su skurdu“ gyvendinimo priemonės „Sveikos gyvensenos skatinimas regioniniu lygiu“, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų ir Tauragės rajono savivaldybės biudžeto lėšų, vertė – 190 492,94 Eur.

2020 m. gyvendinant projektą vaikams iki 18 metų vyko pirmosios pagalbos, šiaurietiškojo jūmimo mokymai, atraktyvi kliši ruožo esfetas, burbulinio futbolo užsiėmimai (dalyvavo 907 Tauragės r. mokiniai).

Vyresniems nei 55 metų asmenims vyko pirmosios pagalbos mokymai, psichoterapiniai, kineziterapiniai, šiaurietiškojo jūmimo užsiėmimai, paskaitos apie sveiką mitybą. 2020 m. projekte dalyvavo 687 vyresnio amžiaus asmenys.

5. Parengtos ir pateiktos vertinimui 2 projektų paraiškų. Projektai planuojami gyvendinti su partneriais, finansuojami 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programoje „Sveikata“. **Projektas „Ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo staigios sveikatos kabinetų aprašymas metodiniais priemonėmis“** (drauge su Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru), tenkanti projekto išlaidų suma – 139 099,11 Eur. **Antras projektas – „Adaptuoto ir išplėsto jaunimui palanki sveikatos priežiūros paslaugų (JPSPP) teikimo modelio diegimas“** (drauge su Plungės rajono savivaldybės ir Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurais), bendra projekto vertė – 82 764,86 Eur.

5.1.3. Psichikos sveikatos stiprinimas

Biuras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. gegužės 17 d. sakymu Nr. V-590 „Dėl psichikos sveikatos kompetencijų didinimo monitoringu darbuotojams tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2020 m. organizavo nemokamus psichikos sveikatos kompetencijų didinimo monitoringu darbuotojams mokymus.

Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo monitoringu darbuotojams tikslas – ugdyti monitoringu darbdavių ir jų atstovų, monitoringu darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistų, žmogiškąjį išteklių padalinį vadovų ir kitų monitoringu darbuotojų kompetencijas, reikalingas mažinti neigiamus psichosocialinius rizikos veiksnius poveikiu darbuotojų sveikatai, gerinti psichosocialinę aplinką monitoringu se ir stiprinti darbuotojų psichikos sveikatą. Tiesiniai 40 val. mokymai buvo organizuojami Vėlyvą Tauragės rajono pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams (12 dalyvių).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. balandžio 30 d. sakymu Nr. V-523 „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos tvarkos aprašo patvirtinimo“, Biuras organizavo nemokamus tiesinius bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų psichikos sveikatos kompetencijų didinimo mokymus dviejose Tauragės r. ugdymo staigose: lopšelyje-darželyje „Kodėl iš“ ir Tauragės vaikų reabilitacijos centre-mokykloje „Pušelė“. Mokymų tikslas – stiprinti bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimus visuomenės psichikos sveikatos srityje. Mokymų tikslinė grupė – bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojai (26 dalyviai), vienos grupės mokymų trukmė – 32 val.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2020 m. liepos 31 d. sakymu Nr. V-1733 „Dėl psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Biuras teikė nemokamas psichologo individualias ir grupines konsultacijas, siekiant stiprinti Tauragės rajono savivaldybės gyventojų psichologinę gerovę ir psichikos sveikatą. Paslaugos skirtos asmenims, susiduriantiems su psichikos sveikatos rizikos veiksniais dėl sudėtingų gyvenimiškų situacijų (skyrybos, darbo netekimas, finansiniai sunkumai, artimo žmogaus netektis, konfliktiniai santykiai šeimoje ar darbe, sunki artimo žmogaus liga ir kita). 2020 m. buvo suteiktos 193 individualios konsultacijos, o grupinėse konsultacijose dalyvavo 367 asmenys.

Biuras teikia nemokamas individualias priklausomybių konsultanto konsultacijas ne tik priklausomybę patiriantiems asmenims, bet ir jų šeimoms nariams. Šiomis paslaugomis siekiama padėti spręsti su alkoholio vartojimu susijusias problemas, jeigu daromą žalą alkoholį vartojančiam asmeniui ir visuomenei, konsultuoti ir palaikyti alkoholį vartojančio asmens šeimos narius. Konsultacijos metu

vertinamas asmeniui, ar jo šeimos nariui (nariams), teiktinos pagalbos poreikis, sudaromas priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimo ir pagalbos planas.

2020 m. pas priklausomybių konsultantą lankėsi 78 asmenys (41 moteris ir 37 vyrai), kuriems suteiktos 263 konsultacijos. Moterys lankėsi 172 konsultacijose, vyrai - 91. 9 asmenis konsultantas nukreipė tolimesniai gydymui gydymo staigą.

2020 m. Biuras organizavo kvalifikacijos tobulinimo seminarus kitą staigą specialistams savižudybių prevencijos tema. Ši mokymų metu siekiama suteikti specialistams žinią atpažinti savižudybės ženklus, pradėti pokalbį apie savižudybę, nukreipti teikiant pagalbą. Vyko 4 mokymai, kuriuose dalyvavo 120 asmenų.

5.1.4. Kvalifikacijos kėlimas

2020 m., kaip ir kasmet, visi Biuro specialistai kėlė kvalifikaciją, dalyvavo vairiuose mokymuose, keitėsi geria patirtimi su kitais Visuomenės sveikatos biuro darbuotojais.

Biuro specialistai gausiausiai dalyvavo šiuose mokymuose: „Vaikų traumų prevencija“, „Kibernetinis saugumas - kas tai? Kodėl tai yra svarbu?“, „Smurtas prieš vaikus: prevencija ir pagalba“, „SAFETALK. Kad visi būtų pasirėngę pastebėti savižudybės pavojų“, „Autizmas: pažinti, suprasti, padėti“, „Personalo procesų ir dokumentų administravimas: formos ir turinio reikalavimai. Naujausi 2020 m. pakeitimai“, „Vaikų ligų aktualijos“, „Apie vaikų pyktį“, „Kokio lytiškumo nori mokiniai? Ir ką gali mokytojai?“, „Mitybos faktorių reikšmė širdies ir kraujagyslių ligų prevencijai ir kontrolei“, „Lytiškumo ugdymas ikimokykliniame amžiuje“, „Savižudybių prevencijos gėdžiavimas“, „Savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai parengimas“.

2020 m. gruodžio mėn. net 4 Biuro specialistai tapo akredituotais bazinių savižudybės prevencijos mokymų instruktoriais (Lietuvoje akredituoti 36 tokie specialistai) pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. spalio 19 d. Nr. V-2298 sakymą „Dėl savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai veiklos ir bazinių savižudybių prevencijos mokymų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Specialistams buvo organizuojami ir vidiniai mokymai: „Šiaurietiško jūmų instruktoriaus asistento mokymai“, „Aukšta emocinė kultūra (EQ) – būtina sėkmingai motyvuojančiam mikroklimatui komandoje“, „Žodinių savigynų“, „Produktyvus darbas ir bendradarbiavimas pagal FIRO-B metodą“, „Lytiškumas“. Vidiniams mokymams skirtos 29 valandos.

Visuomenės sveikatos specialistai iš viso kėlė kvalifikaciją - 703 valandas, vidutiniškai kiekvienas specialistas per metus išklauė maždaug 40 valandų.

5.1.5. Biuro veiklos viešinimas

Viešinant Biuro veiklą, rajono bei regioninės žiniasklaidos priemonėse publikuoti 43 Biuro specialistų parengti straipsniai, internete viešinti informaciniai pranešimai. Apie Biuro veiklą transliuotos 4 Tauragės kabelinės televizijos laidos, reportažai bei interviu.

Aktuali Biuro specialistų parengta informacija mokiniams bei tėvams talpinama mokyklų elektroniniuose dienynuose, stenduose, skelbimėse lentose, viešinama savivaldybės, bendruomenės svetainėse bei Facebook'o paskyroje.

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu „Dėl Bendrojo reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijoms ir staigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ reikalavimais, nuolat atnaujinama informacija Biuro interneto svetainėje.

Visame pasaulyje akcentuojant informacijos pasiekiamumą interneto kanalais svarbų, informacija nuolat atnaujinama ir talpinama socialinio tinklo Facebook'o paskyroje <https://www.facebook.com/Taurages-rajono-savivaldybes-visuomenes-sveikatos-biuras-776683252453752/>. Šioje paskyroje Biuro informaciją seka 5 021 žmogus (2019 m. - 4 212).

5.2. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

Visuomenės sveikatos specialistai, vykdamys sveikatos priežiūrą mokyklose, nuolat kelia kvalifikaciją ir tobulina žinias. Greta žinią vairiomis sveikatinimo temomis, kiekvienas specialistas gilina kvalifikaciją pasirinkta tema (pav., mitybos, psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos,

kibernetini priklausomybi, fizinio aktyvumo, lytiškumo, savižudybi gr sm s atpažinimo ir kt.). Visuomen s sveikatos specialistai neapsiriboja darbu priskirtose ugdymo staigoje, ta iau, bendradarbiaudami tarpusavyje, pagal suderint plan veda užsi mimus ir kitose rajono mokyklose.

Specialistai prisitaiko prie naujovi reikalaujan io laikotarpio ir sveikatinimo užsi mimus organizuoja interaktyviai, naudodami išmani sias lentas, varias interaktyvias program l s (Kahoot ir kt.), taip pat ir nuotoliniu b du. Skatina aktyvias mokini diskusijas, traukia sveikatinimo veiklas vairiais žaidimais, eksperimentais ir praktiniais užsi mimais. Organizuoja integruotas pamokas su ugdymo staig darbuotojais (pvz. fizinio aktyvumo, mitybos temas d sto angl kalba).

Vykdydamas vaik ir jaunimo sveikatos stiprinim Biuras nuo 2018 m. prad jo Ankstyvosios intervencijos, skirtos eksperimentuojantiems ar nereguliariai vartojantiems psichoaktyvi sias medžiagas (išskyrus tabak) jaunuoliams nuo 14-21m. programos vykdym , o nuo 2019 m. staigos darbuotojai baig mokymus ir prad jo organizuoti bei vykdyti programos užsi mimus savarankiškai. Ankstyvosios intervencijos programos tikslas – motyvuoti nepilname ius asmenis atsisakyti psichoaktyvi j medžiag vartojimo. D l epidemiologin s situacijos ir karantino grupiniai užsi mimai pagal patvirtint metodik 2020 m. nevyko.

Remiantis Taurag s rajono savivaldyb s ugdymo staig 2020 m. „Sveikatos ugdymo ir mokymo 2020 m. ataskaita Nr. 41-1-sveikata“ (forma patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 7 d. sakymu Nr. V-670 „D l Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. vasario 11 d. sakymo Nr. V-111 „D l sveikatos ugdymo ir mokymo statistin s ataskaitos formos patvirtinimo“ pakeitimo“), **pagrindin s vaik sveikatos ugdymo ir mokymo rengini temos buvo šios:**

Pagrindin s 2020 m. Biuro organizuot rengini kryptys	2020 m. vykdyt sveikatos ugdymo ir mokymo rengini dalyvi skai ius (vnt.)
Fizinis aktyvumas ();	11605
Užkre iam j lig profilaktika, asmens higiena	6374
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	2838
Psichikos sveikata (smurto, savižudybi prevencija, streso kontrol ir kt.)	2767
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir lig prevencijos klausimai	2043
duonies profilaktika ir burnos higiena	1777
Traum ir nelaiming atsitikim prevencija	1622
Kraujotakos sistemos lig profilaktika	1475
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintan i lig prevencija	1396
Aplinkos sveikata	851
R kymo, alkoholio ir narkotik vartojimo prevencija	623
Kitos temos	208

Tarp masiškiausi mokyklose vykdyt užsi mim organizuota Pasaulin reg jimo diena, Europos sveikos mitybos diena, Pasaulin AIDS diena, Pasaulin Vandens diena ir Pasaulin burnos sveikatos diena. Taip pat vyko užsi mimai psichin s sveikatos ir bendro sveikatos stiprinimo temomis.

Visuomen s sveikatos specialistai, vykduantys sveikatos prieži r mokykloje, vadovaudamiesi sveikatos apsaugos ministro 2018 m. balandžio 26 d. sakymu Nr. V-657 „D l elektronin s sveikatos paslaug ir bendradarbiavimo infrastrukt ros informacin s sistemos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, vaik sveikatos steb senos informacin je sistemoje analizuoja ir vertina vaik sveikatos pažym (forma Nr. 027-1/a) duomenis, juos atsižvelgdami planuoja sveikatinimo prioritetus bei veiklas mokyklose.

Vertinant vaik (6-18 m.) sveikatos rodiklius, 2020 m. vaik , turin i labai didel KMI (rodant nutukim), rodiklio reikšm Taurag s savivaldyb je – 7,79 proc. ir viršija bendr vidurk

Lietuvoje – 7,57 proc., antsvor turin i mokini – 16,84 proc. savivaldyb je, o Lietuvoje - 16,54 proc.

Reikšmingas pozityvus vaik sveikatos pokytis (tarp pasitikrinusi burnos sveikat mokini) – vaik , neturin i duonies pažeist , plombuot ir išraut dant , skai ius. Lyginant su pra jusi met (2019 m.) rodikliu, 2020 m. vaik , neturin i duonies pažeist , plombuot ir išraut dant – 27,64 proc., o 2019 m. – 26,88 proc.

Kasmet atnaujinamas ir papildomas visuomen s sveikatos specialist , vykdan i sveikatos prieži r mokykloje, darbu reikalingas inventorius, priemon s, I-osios pagalbos priemoni atsargos.

5.3. VISUOMEN S SVEIKATOS STEB SENĀ

Visuomen s sveikatos ir gyvensenos steb sena – tai sistemingas, nenutr kstantis sveikatos duomen rinkimas, analizavimas ir interpretavimas. Steb sena leidžia atskleisti populiacijos ar bendruomen s sveikatos b kl bei gyvensen , esam problem apimtis ir svarb , j pasiskirstym geografiniu ir demografiniu poži riu, tuo pa iu galima sprendimus priiman ius asmenis imtis veiks m , nustatant prioritetus ir formuojant sveikatos politik , jos strategijas.

Visuomen s sveikatos steb sena savivaldyb se vykdoma vadovaujantis 2003 m. rugpj io 11 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro sakymu Nr. V-488 „D l Bendr j savivaldybi visuomen s sveikatos steb senos nuostat patvirtinimo“ ir visais šio dokumento pakeitimais.

2020 m. parengta Taurag s rajono savivaldyb s visuomen s sveikatos steb senos ataskaita už 2019 m. Kasmet ši ataskaita po Taurag s rajono savivaldyb s Tarybos patvirtinimo skelbiama Taurag s rajono savivaldyb s, Biuro interneto svetain je ir pristatoma visuomenei bei nevyriausybin ms organizacijoms. Remiantis ja nustatomi sveikatos prioritetai rajono savivaldyb je.

Vis Lietuvos savivaldybi visuomen s sveikatos steb senos ataskaitos skelbiamos Higienos instituto interneto svetain je adresu <https://www.hi.lt/lt/savivaldybiu-visuomenes-sveikatos-stebesenos-ataskaitos.html>.

Vertinant 2019 m. Taurag s rajono savivaldyb s visuomen s sveikatos b kl atspindin ius rodiklius Lietuvos savivaldybi kontekste, tarp pras iausi situacij atspindin i rodikli pateko 6 rodikliai: k diki , žindyti išimtinai kr timi iki 6 m n. amžiaus, dalis (proc.); vaik (6-14 m.) dalis, dalyvavusi dant dengimo silantin mis medžiagomis programoje, proc.; sergamumas II tipo cukriniu diabetu 10 000 gyv.; mokyklinio amžiaus vaik , nesimokan i mokyklose, skai ius 1 000 gyventoj ; darbingo amžiaus asmen , žuvusi ar sunkiai sužalot darbe, sk. 10 000 gyv.; šeimos gydytoj sk. 10 000 gyv.

Vertinant rodiklius 2016-2019 m. laikotarpiu kritin je raudonoje zonoje išliko rodiklis mokyklinio amžiaus vaik , nesimokan i mokyklose, skai ius 1000 gyventoj . 2017 ir 2019 m. kritin je raudonoje zonoje išliko sergamumas II tipo cukriniu diabetu 10 000 gyv., rodiklis. 2018-2019 m. laikotarpiu kritin je raudonoje zonoje išliko vaik (6-14 m.) dalis, dalyvavusi dant dengimo silantin mis medžiagomis programoje, proc., rodiklis.

Visuomen s sveikatos steb senos rodikliai Taurag s r. savivaldyb je ger ja – 2019 m. ger (žali) zon pateko net 19 rodikli . 2018 m. j buvo 12, o 2017 m. – 10 rodikli .

2019 m. ger (žali) zon pateko 19 rodikli : Savižudybi sk. 100 000 gyv.; standartizuotas mirtingumas d l ty inio sav s žalojimo 100 000 gyv.; bandym žudyti skai ius 100 000 gyventoj ; mirtingumas/standartizuotas mirtingumas nuo išorini priežas i 100 000 gyv.; mirtingumas/standartizuotas mirtingumas d l nukritimo 100 000 gyv.; p s i j mirtingumas/standartizuotas p s i j mirtingumas d l transporto vyki 100 000 gyv.; Mirtingumas/standartizuotas mirtingumas nuo narkotik s lygot priežas i 100 000 gyv.; išvengiam hospitalizacij (IH) d l cukrinio diabeto sk. 18+ m. 1 000 gyv.; 2 m. vaik tym , epideminio parotito, raudonuk s (1 doz) skiepijimo apimtys, proc.; 1 m. vaik difterijos, stablig s, kokliušo, poliomielito, Haemophilus influenzae B skiepijimo apimtys (3 doz s), procentais; mokini , neturin i duonies pažeist , plombuot ir išraut dant , dalis, proc.; paaugli (15–17 m.) gimdym sk. 1000 15-17 m. moter ; mirtingumas/standartizuotas mirtingumas nuo cerebrovaskulini lig 100 000 gyv.; tikslin s populiacijos dalis proc., 2 met b gyje dalyvavusi kr ties v žio programoje.

2020 m. kovo – spalio mėn. Biuras vykdė penktą, septintą ir devintą (pirmą gimnazijos) klasi mokinių gyvenimo tyrimą. Jo metu, naudojant standartizuotą klausimyną, buvo apklausta 914 Tauragės rajono savivaldybės mokyklose besimokanti mokinių. Anoniminė anketų sudarė 30 klausimų apie sveikatos elgesį ir rizikingą elgesį, saugumą, patyčias, laimingumą, subjektyvų sveikatos ir gyvenimo kokybę vertinimą bei bendruosius sociodemografinius duomenis.

Tyrimo koordinatorių ir duomenų tvarkytojas – Higienos institutas. Gauti tyrimo duomenys, kuriuos Higienos institutas pateikė „Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas 2020 m. rodikliai suvestinėje ataskaitoje“, atskleidžia esančią konkrečios savivaldybės mokinių gyvenimo situaciją. Gauti rodikliai padės pagrįsti prioritetingas sveikatos stiprinimo sritis, o periodiškai vykdoma stebėseną leis ateityje matyti gyvenimo pokyčius kiekvienoje savivaldybėje bei vertinti sveikatinimo veiklos efektyvumą.

Tyrimas atliktas vadovaujantis Bendrąjį savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. sakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrąjį savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“.

5.4 PANDEMIJOS VALDYMAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro-vaisto lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020 m. kovo 16 d. sprendimu Nr. V-380 „Dėl visuomenės sveikatos priemonių, siekiant valdyti COVID-19 ligą (koronaviruso infekciją)“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro-vaisto lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020 m. kovo 18 d. sprendimu Nr. V-438 „Dėl bendradarbiavimo su savivaldybių visuomenės sveikatos biurais“ Tauragės visuomenės sveikatos biuro specialistai:

- Į dirbo Panemunės pasienio kontrolės punkte (skaitant nedarbo valandas, naktis, poilsio ir šventines dienas);

- Į organizavo ir dirbo miesto karantininės kontrolės patikros postuose (skaitant nedarbo valandas);

- Į dirbo Tauragės mobiliame tyrimų kontrolės punkte (skaitant nedarbo valandas, poilsio ir šventines dienas);

- Į teikė pasiūlymus ir dirbo Tauragės rajono savivaldybės Ekstremalioji situacijų Operacijų centro operacinio vertinimo ir ekstremalioji situacijų prevencijos grupėje;

- Į organizavo rajono mone, staigiai darbuotojų patikrinimus dėl COVID-19 greitaisiais testais;

- Į Tauragės rajono savivaldybės koronaviruso darbo grupėje teikė pasiūlymus, organizavo ir vykdė veiklas, susijusias su COVID-19 situacijos suvaldymu (dėl dezinfekcijos, mobilaus punkto organizavimo, Panemunės pasienio kontrolės posto, savivaldybės patalpose karantinuojamų žmonių apgyvendinimo sanitarinių lygių ir aptarnavimo organizavimo, fizinės bei psichoemocinės būklės stebėjimo bei dokumentavimo, savanorių bei vairuotojų apsaugos priemonių dvejimo bei saugos priemonių pervežimo transporte rengimo), teikė pasiūlymus ir pastabas teisės aktų projektams (taip pat ir savaitgaliais bei po darbo valandų);

- Į vykdė saviizoliacijoje esančių asmenų psichinės ir fizinės būklės stebėseną, teikė emocinę paramą, organizavo psichologinę pagalbą;

- Į organizavo intensyvią staigią, organizacijų bei visuomenės konsultavimą bei informavimą vairiais su COVID-19 susijusiais klausimais (skaitant ir laiką po darbo valandų bei savaitgaliais),

- Į rinko, rengė, teikė mokslui grąžinti informaciją;

- Į dalyvavo savivaldybės rengiamose spaudos konferencijose;

- Į padėjo NVSC suvedant grąžinti /atvykstanti Lietuvių keleivių anketas sistem (skaitant nedarbo valandas, poilsio ir šventines dienas);

J) vykdo COVID-19 patvirtintą atvejų apklausą ir teikia duomenis NVSC (tyr patvirtintus atvejus, susisiekiant su sergančiais, skaitant nedarbo valandas, poilsio ir šventines dienas). 2020 m. 6 Biuro specialistai tyrė 241 atvejį (tam skyrė daugiau nei 120,5 valandų).

Buvo vertintas Biuro darbas mobiliajame tyrimo punkte. 2020 m. liepos 15 d. Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga 3 Biuro specialistams teikė padėką ir apdovanojimus „Už reikšmingą indelį Lietuvos žmonėms sveikatai“ už darbą suvaldant Covid-19 (koronaviruso infekcijos) plitimą.

5.5. VADOVO INDĖLIS STAIGOS VEIKLA

Biuro darbas Savivaldybės visuomenės sveikatos biurų asociacijos (toliau – SVSBA) nariu. Biuras aktyviai dalyvauja asociacijos veikloje, kartu su kitais asociacijos nariais teikia pasiūlymus dėl bendradarbiavimo ir valstybės, savivaldybės institucijų, sveikatos priežiūros staigos veiklos kokybės tobulinimo, teisės aktų, reglamentuojančių visuomenės sveikatos sritį, keitimo, dalyvauja vairių SVSBA darbo grupių veikloje. Biuro direktorius yra SVSBA Projektų rengimo, kvalifikacijos kėlimo bei viešinimo darbo grupės narys.

2019 m. gruodžio mėn. Biuras akredituotas kaip jaunimo savanorius priimanči organizacija, o 2020 m. staigoje savanoriavo 2 mokiniai. Biuro direktorius koordinavo savanorių darbą, padėjo didinti jų kompetencijas.

Atsižvelgiant į tai, kad visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos iš dalies yra ir vairių staigų, ir organizacijų veiklos dalis, tai siemas glaudus bendradarbiavimas visuomenės sveikatos srityje su Tauragės vietos veiklos grupe, miesto ir kaimo bendruomenėmis, mokyklomis, Vš Kauno kolegijos Tauragės skyriumi, Tauragės senjorų III-iojo amžiaus universitetu, ne galinčiomis organizacijomis, kitomis staigomis bei organizacijomis.

2020 m. pasirašytos 24 bendradarbiavimo sutartys (su Lomė kaimo bendruomenės „Lomėiai“, Dacijon kaimo bendruomenės, Kunigiški kaimo bendruomenės „Kunigiškietis“, kaimo bendruomenės „Tauragės žiburys“, Sungailiški kaimo bendruomenės, Adakavo kaimo bendruomenės, Gaurės pilietinių bendruomenės centru „Gaurkiemis“, Pajūrio kaimo bendruomenės, Šikšni kaimo bendruomenės, kaimo bendruomenės „Sartupietis“, Juodpetri kaimo bendruomenės, Tauragės lopšeliu-darželiu „Kodėl ius“, Tauragės vaikų reabilitacijos centru-mokykla „Pušel“, Tauragės jaunimo ir jaunimo organizacijos junga „Tauragės apskritis stalas“, Vš Kauno kolegija, Vš Tauragės rajono pirminės sveikatos priežiūros centru, Tauragės šeimos gerovės centru, Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariatu, Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės junga „Žingsnis“, Lietuvos probacijos tarnybos Klaipėdos regiono skyriumi, Tauragės meno mokykla, Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, atstovaujama Klaipėdos klientų aptarnavimo departamento Tauragės skyriumi). Tai siemas bendradarbiavimas pagal ankstesnes 40 bendradarbiavimo sutartis.

Organizuoti pasitarimai ir diskusijos su minėtomis staigomis ir organizacijomis atstovais, vykdytas sveikatinimas darbo vietose, nemokami I-osios pagalbos mokymai darbuotojams. Drauge su bendruomenės pareigūnais Biuro direktorius dalyvaudavo bendruomenės susirinkimuose, organizavo diskusijas sveikatinimo temomis, pristatinėdavo visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitas, Biuro vykdomas sveikatinimo veiklas, prevencines programas, bendradarbiavimą ir pasiektus rezultatus.

Biuro direktorius yra Tauragės rajono savivaldybės darbo grupės pasiūlymams dėl savivadybės prevencijos teikti narys. 2020 m. daug dėmesio skirta Tauragės rajono savivaldybės savivadybės prevencijos algoritmo rengimui, tarpinstituciniam bendradarbiavimui. Direktorius taip pat dalyvauja Tauragės rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro darbe, Apskrities antimikrobinio atsparumo valdymo grupės darbe, Narkotikų kontrolės komisijos darbe, Sporto renginių projektų finansavimo komisijos, Tauragės rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos veikloje, konsultuoja staigas ir NVO sveikatinimo projektų rengimo ir gyvendinimo klausimais.

Biuro direktorius yra Pagalbos onkologiniams ligoniams (POLA) savanoris Tauragės rajone, teikiantis konsultacijas sveikatinimo klausimais bei išduodantis POLA korteles. Tokiu būdu prisidedama prie Lietuvos sveikatos programoje numatytų tikslų siekimo.

Privalomuosius pirmosios pagalbos mokymus vykdo ir Biuro direktorius, o elgesio pataisų programos (EPP) mokymus – tik Biuro direktorius. Direktorius taip pat yra ir akredituotas šiaurietiškoji instruktorius ir 1 iš 36 Lietuvoje akredituotų bazinių savižudybių prevencijos mokymų instruktorių. Šiuos užsimumus direktorius veda po savo tiesioginio darbo valandų bei savaitgaliais (2020 m. drauge su visuomenės sveikatos specialistais – 477 šiaurietiškoji mokymų dalyviai, 10 savižudybių prevencijos mokymų dalyvių). Tokiu būdu sutaupomos staigos lėšos sveikatinimo paslaugoms pirkti.

2020 m., karantino laikotarpiu, Biuro direktorius drauge su staigos specialistais vykdo karantininį kontrolį. Panemunės sienos kontrolės poste, dirbo miesto kontrolės poste, konsultavo mokytojus, staig specialistus bei fizinius asmenis dėl Covid-19 situacijos valdymo, prevencijos priemonių taikymo, saviizoliacijos, Covid-19 tyrimų atlikimo.

Daug dėmesio skirta palankaus mikroklimato staigoje formavimui, darbuotojų kompetencijų didinimui ir kvalifikacijos kėlimui, motyvavimui, traukimui sprendimų priėmimui, komandiniam specialistų darbui.

6. STAIGOS PROBLEMOS IR JŲ SPRENDIMAS

Patalpų trūkumas. Biurui priklausaniose patalpose trūksta darbo vietų specialistams, pagal patalpų dydį biure yra rengtos 5 darbo vietos, tačiau Biure dirba 7 darbuotojai, paslaugas teikia psichologai, priklausomybių konsultantai. Biure nėra pagalbinis patalpa, todėl nėra kur laikyti sveikatinimo priemones, darbo inventorių bei kitą turtą.

Biurui priklausanios patalpos bei salė daugumai sveikatinimo veiklų yra per mažos, todėl tenka eikvoti valstybės biudžeto lėšas nuomai. Rajone pasiūla yra labai ribota, dažnai galimos nuomotis salės lokacija, higieninė būklė ar laikas yra netinkami numatytoms sveikatinimo veikloms.

Ne visose mokyklose visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kabinetai rengti mokyklos patalpose (Tauragės r. Tarailių progimnazijoje), todėl vykdančios sveikatinimo veiklas kyla sunkumai bendraujant su mokyklos bendruomene.

Tauragės r. Skaudvilės gimnazijos Bataki pagrindinio ugdymo ir Tauragės „Aušros“ progimnazijos Pagramanio pradinio ugdymo skyriuose **išvis nėra rengti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kabinetai**. Vaikų reabilitacijos centre-mokykloje „Pušel“, lopšelyje-darželyje „Žuoliukas“, lopšelyje-darželyje „Kodėl iš“ visuomenės sveikatos specialistas naudojami kabinetu kartu su kitais staigos darbuotojais, kas yra draudžiama, siekiant užtikrinti konfidencialumą.

Kabinetuose netelpa projekto Nr. NOR-LT11-SAM-01-K-02-005 lėšomis sigyotos priemonės. Šiose staigose visuomenės sveikatos priežiūros specialistams priskirti **kabinetai neatitinka Lietuvos higienos normoje HN 32:2004 nurodytą darbo vietos ergonomini reikalavimą**. Min to projekto lėšomis sigyotos priemonės taip pat netelpa ir Tauragės r. Tarailių progimnazijai priklausančioje visuomenės sveikatos priežiūros specialistui skirtoje patalpoje, kuri taip pat neatitinka Lietuvos higienos normoje HN 32:2004 nurodytą darbo vietos ergonomini reikalavimą. Dėl šios priežasties nesudarytos sąlygos tinkamai vykdyti visuomenės sveikatos priežiūrą bei konsultuoti mokinius, laikantis konfidencialumo principo.

Dėl vietos stokos kai kuriose Tauragės rajono mokyklose bei visuose darželiuose dirbanti visuomenės sveikatos specialistų darbo kabinetai neatitinka higienos normos reikalavimų (kabineto dydis neatitinka darbo vietai keliamą ergonomini reikalavimą, nėra langų, ventiliacijos, kriauklės, kabinete dirba keli specialistai, patalpoje netelpa specialisto kabineto baldai, inventorių, ranga, metodinės darbo priemonės). Dėl šių priežasčių nėra užtikrinamos saugios darbo sąlygos ne tik specialistui, bet ir saugios paslaugų gavimo sąlygos paslaugų gavėjams, t. y. vaikams.

Nors valstybės deleguotą funkcijų vykdymui skiriamas finansavimas suteikia galimybę nuosekliai planuoti bei vykdyti vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros veiklą, tačiau **trūksta lėšų**

tinkamai vykdyti t stines visuomen s sveikatos stiprinimo veiklas savivaldyb s patvirtintomis prioritetin mis kryptimis. Ši problema sprendžiama pritraukiant projektines l šas.

Valstyb s deleguotos l šos yra skiriamos tik visuomen s sveikatos prieži ros specialist darbo užmokes iui ir staigos veiklai. Darbo užmokes io fonde n ra numatytos l šos nei staigos direktoriaus, nei vyr. buhalterio darbo užmokes iui, tod l jiems darbo užmokestis skai iuojamas iš l š , skirt visuomen s sveikatos prieži ros funkcijoms vykdyti (kai kuriuose savivaldyb se darbo užmokestis Biuro vadovui ir buhalteriu mokamas iš savivaldyb s biudžeto l š).

Biuro specialistai dirba dideliu intensyvumu ir darbo kr viiu. Kasmet daug jant Biurui priskiriam funkcij , did jant darb apimtims, vykdom prevencini program skai iui, gyvendinant ES bei savivaldyb s projektus, did jant finansavimui, vykdam viešuosius pirkimus, daug jant dokumentacijos, ta iau esant tam pa iam darbuotoj skai iui, labai padid ja kr vis specialistams ir kyla reali gr sm j fizinei, psichinei sveikatai. Valstyb s dotacija skiriama tik visuomen s sveikatos specialist darbo užmokes iui, ta iau pagal staigos veiklos pob d bei apimtis neišvengiamai b tini vieš j pirkim , personalo specialisto bei administratoriaus etatai.

Siekiant pritraukti kuo daugiau l š , teikiant mokamas privalom j mokym paslaugas ir rajone esant daug šios paslaugos teik j , specialistai privalo labai lanks iai reaguoti klient poreikius ir vesti individualius mokymus. D l šios priežasties smarkiai padid ja laiko s naudas prisitaikant prie klientui patogaus laiko.

Visuomen s sveikatos prieži ros specialist , dirban i mokyklose, etatinis darbo kr vis tiesiogiai priklauso nuo mokini skai iaus, tod l specialistai jau iasi nesaug s d l mokini skai iaus poky i – d l to maž ja ir etatinis kr vis. 2020 m., po mokykl reorganizacijos, Taurag s rajone yra tik 2 mokyklos, kuriose specialistai dirba pilnu etato kr viiu – „Šaltinio“ ir M. Mažvydo progimnazijos. Kitose mokyklose dirbantiems visuomen s sveikatos prieži ros specialistams tenka aptarnauti kelias viena nuo kitos nutolusias ugdymo staigas. Specialistams ekonomiškai nenaudinga vykti dirbti didesniu atstumu nuo miesto nutolusias rajono mokyklas, kuriose yra mažas etatinis kr vis, kadangi kelion s išlaidos gali viršyti darbo užmokest .

Etat dydis darželiuose neadekvatus darbo kr viui ir atliekamoms funkcijoms. Esant nedideliu etatiniam kr viui (0,25, 0,3 etato ir pan.) ne manoma užtikrinti kokybiško vis funkcij vykdymo viso ugdymo proceso metu. Vienam specialistui aptarnaujant kelet mokykl , specialisto darbo laikas prasilenkia su ugdymo proceso laiku. Kai kuriose savivaldyb se likusi etato dal finansuoja savivaldyb .

Mažinant sveikatos netolygumus b tina teikiamas sveikatinimo paslaugas priartinti prie kaimo gyventoj , ta iau šeštus metus veikt vykdamtis **Biuras neturi tarnybinio automobilio**, b tino staigos funkcijoms vykdyti. Darbuotojams tenka naudoti asmenin transport . Dauguma specialist savo automobili išvis neturi.

Vis dar nepakankamas valstyb s d mesys sveikatos ugdymui mokyklose – **mokini mokymo program n ra integruotas visuomen s sveikatos mokymas**, tod l sveikatos mokymas vyksta kaip popamokin ar klas s valand li veikla ir specialistams sud tinga užtikrinti tinkam ši veikt integralum .

Vykdamt 2016 m. geguž s 13 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro sakym Nr. V-615 „D l širdies ir kraujagysli lig ir cukrinio diabeto rizikos grup s asmen sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, kyla sunkumai d l šeimos gydytoj pasyvumo arba asmeninio nusistatymo šios programos vykdymo atžvilgiu. **Valstybin se programose n ra aiškus savivaldyb ms ar Biurams priskirt vykdytin priemoni mastas, nenumatyta atsakomyb už ši program nevykdym .**

Šios sveikatos stiprinimo programos gyvendinimas pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtint tvark reikalauja nemaž finansini , laiko ir žmogišk j ištekli , ta iau be tinkamo asmens sveikatos prieži ros staig (toliau – ASP) ind lio šios programos gyvendinimas yra ne manomas. Sprendžiant ši problem ne kart buvo kreiptasi ASP , informuota Taurag s rajono savivaldyb s gydytoja. Atkreiptinas d mesys, kad d l min t priežas i ši programa vangiai gyvendinama ir Lietuvos mastu, tod l problema nagrin jama ir Savivaldybi visuomen s sveikatos biur asociacijos lygmeniu.

Pasiūlymai dėl tobulinti teisės aktų keitimo teikti Savivaldybi visuomenės sveikatos biur asociacijai, kurios vardu kreiptasi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerij , Vyriausyb , Nacionalin visuomenės sveikatos centr .

7. VEIKLOS TOBULINIMO PERSPEKTYVOS

Būdamas Lietuvos visuomenės sveikatos biur asociacijos nariu, Biuras prisideda prie pastab ir pasiūlymų teikimo, tobulinant sveikatos priežiūros ir Biuro veikl reglamentuojančius teisės aktus respublikiniu mastu. Siekdamas kelti darbuotojų kvalifikacij , gerinti teikiam paslaug kokybę , Biuras dalyvauja vairi SVSBA darbo grupi veikloje, dalinasi ir keičiasi geria patirtimi.

Artimiausios veiklos perspektyvos bei sveikatinimo nuoseklumas priklauso nuo turim finansini ir žmogiškųjų išteklių , todėl finansavimo šaltinių paieška išlieka svarbus prioritetas. Irtoliau planuojama dalyvauti Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos r mimos specialiosios programos 2021 m. priemoni finansavimo konkurse, Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tstinio mokymosi r mimos programos konkurse, Sporto renginių projekt finansavimo programoje, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Europos Sąjungos finansuojamuose projektuose, tokiu būdu pritraukiant l šias Tauragės rajono savivaldybės gyventoj sveikatinimui.

Pagrindinės veiklos tobulinimo perspektyvos yra šios:

-) Kelti Biuro darbuotojų kvalifikacij , sudaryti s lygas tobulinti kompetencijas.
  -) staigos vadovui nuolat tobulinti savo vadovavimo g džiūs, stiprinti vidaus kontrol , skirti didel dmes palankaus staigos mikroklimato palaikymui.
  -) Siekiant informuoti gyventojus apie Biuro veikl , ieškoti naujų ryši su visuomene form ir būd .
  -) Modernizuoti dokument valdymo procesus.
  -) Tsti tarpinstitucinio bendradarbiavimo vystym , didinant kit sektori ind l visuomenės sveikatos prieži r .
  -) Aktyvinti suaugusiųjų sveikatos ugdyt , tobulinti mokini sveikatos priežiūros organizavim .
-